

S klavírem, který je pouze ve standalone verzi sampleru Independence, jsem si hrál v druhé polovině Vánoc. Je věrohodný, zvukově pestrý a plný... Bohužel ve VST plug-inu s Free bankou jej nenajdete.

kteřý je prodáván i samostatně. Nicméně Independence i nadále existuje ve verzi Free. Stačí tedy stáhnout ze stránky Independence Free nejprve Software Suite a následně Library obsahující 2 GB zvuků. Mnozí z vás pak budou nejspíš zklamáni tím, že v Independence Free ve verzi Live je famózní klavír, který přitom ve variantě VST plug-inu nenajdete. Mne osobně to dost zklamalo, jelikož ono akustické piano je opravdu velmi zdařilé. Nicméně ve formě plug-inu je k dispozici až v placených verzích Independence Basic (v ceně zhruba 3.200 Kč) a Pro (stojí v přepočtu asi 8.000 Kč).

ZÁVĚR

Samplitude Pro X2 přichází s ohromným množstvím zvuků, nástrojů a funkcí už v základním balíku. Tím je dán i jeho cílový segment zákazníků. Osobně jsem byl s trial verzí více spokojen až po dotažení dostupných nástrojů Vita a Independence alespoň v jeho Free verzi s 2 GB demo vzorků. Mohu tak asi potvrdit trend, kdy mnozí - nejen začínající - producenti hledají dostatečnou zásobu nástrojů a zvuků v nekompromisní kvalitě. Kvalita zvuku je díky Hybrid Audio Engine nadále referenční a zvuk plně bitové transparentní. Nadále je kladen velký důraz na flexibilitu objektové editace. Během měsíčního testování trial verze mi Samplitude párkrát zamrzl, což bych u tohoto softwaru nečekal, ale čert ví, zda to nebylo nadužíváním VST nástrojů a efektů nebo nějakým konkrétním plug-inem, jenž si s Pro X2 prostě nerozumí.

Stanislav Puffler

dostatečné systémové prostředky, aniž by to ohrožovalo ostatní procesy.

Live je jen jiným pohledem na sampler - jde o samostatnou host aplikaci, která byla vyvinuta speciálně pro účely živého hraní. Můžete si v ní ukládat Independence projekty nebo nahrávat VST efekty a dokonce i instrumenty třetích stran. V projektu si uložíte kompletní nastavení audio a MIDI konfigurací pro hardware kontroléry. Na pódiu už pak jen snadno přepínáte veškerá nastavení pouhým načtením jiného projektu.

Oproti tomu Independence FX je jakýsi virtuální efektový rack se všemi těmi kvalitními filtry a efekty přímo z Independence. Díky tomu lze tyto procesy včetně realtime impluse response procesoru „Origami“ využít zcela nezávisle ve formě efektových plug-inů.

Pokud budete chtít Samplitude Pro X2 testovat pomocí trial verze, pak vězte, že Independence nenajdete bohužel ani v základní, ani v Suite verzi. Důvod je zřejmě prostý - příliš velký balík dat a navíc software,

TASCAM DR-22WL a DR-44WL

Přenosné nahrávací zařízení s relativně vzdálenou správu.

Celý svět dnes nahrává. Tato věta, i když značně přehnaně, ukazuje na fakt, který je zřejmý již delší dobu, a to na nebyvalé rozšíření práce se zvukem (ale obecněji i s multimediálním obsahem) mezi početnou amatérskou a poloprofesionální veřejností.

Na trhu je nepřeberné množství přenosných nahrávacích zařízení a není význačnějšího výrobce v oboru audiotechniky, který by neměl nějaké takové zařízení ve svém výrobním programu. S tímto konstatováním je spojena celá řada problémů obecnějšího charakteru, které sice s tématem tohoto článku nemají přímou souvislost, ale přesto dokreslují situaci, která kolem práce s obrazem a zvukem panuje. Připomíná to známou otázku, co bylo dříve, jestli slepice nebo vejce. Stejně tak se totiž můžeme ptát, zda si veřejnost vynutila obrazně řečeno demokratizaci obrazové a zvukové techniky, nebo zda naopak čím dál

snadnější dostupnost této techniky podminila rozmach práce s obrazem a zvukem. Na ploše tohoto článku zmíněnou otázku nevyřešíme. Můžeme však situaci ze všech možných aspektů sledovat, komentovat a hodnotit. Za panující situace nasyceného trhu se zvukovou (a konkrétně záznamovou) technikou je důležitým úhlem pohledu to, co jednotlivé výrobky přinášejí nového, zda trh obohacují, nebo jen zaplňují. Tento aspekt bude východiskem pro zhodnocení dvou novinek firmy TASCAM, přenosných rekordérů TASCAM DR-22WL a DR-44WL. Na představovaných novinkách, jednodušší DR-22WL a větší a vybavenější DR-44WL, je vidět, že i v segmentu přenosných kartových rekordérů panuje diferenciace. Zatímco DR-22WL představuje rekordér navržený se zřetelem na maximální jednoduchost obsluhy, který způsobem ovládání připomíná kompaktní fotoaparát, DR-44WL představuje dobře vybavený přenosný rekordér, jehož konstruktéři měli na paměti nejen funkčnost a poměrně široké možnosti tvořivější práce se zvukem, ale i dobrou odolnost.

Z uvedeného vyplývá, že každý z typů je určen jině cílové skupině uživatelů. Menší typ uvítají nejspíše žurnalisté, kteří jej

TASCAM DR-22WL

cena 3.455 Kč (bez DPH)
výrobce TASCAM
www.tascam.com
zapůjčil AudioMaster CZ s.r.o.
www.audiomaster.cz

TASCAM DR-44WL

cena 7.008 Kč (bez DPH)
výrobce TASCAM
www.tascam.com
zapůjčil AudioMaster CZ s.r.o.
www.audiomaster.cz

použijí víceméně jako diktafon, užitečný bude však pro všechny, kdo chtějí pořídit zvukový záznam dokumentárního charakteru zejména pro studijní účely (interpreti, malá hudební seskupení apod.). Dokonalejší typ DR-44WL zaujme všechny, kdo mají se zvukem vážnější úmysly. Jeho hlavní předností proti menšímu sourozenci je vícestopý záznam (interní mikrofonní dvojice a dva kombinované vstupy pro externí zařízení) navíc s možností orientačního mixu a záznamu tohoto mixu, bouncování pro uvonění stop a jednoduchého playbackování. Tento rekordér by mohl najít

uplatnění nejen jako seriózní záznamové zařízení pro náročnější hudební soubory, lovce zvuků a především rozhlasové žurnalisty, ale i v oblasti audiovizuální tvorby, kde bude vítán způsob záznamu M-S, umožňující práci se stereobází v postprodukčním procesu.

CO JE NOVÉHO

Oba rekordéry, větší i menší jsou zajímavé především implementací Wi-Fi. Nebýt toho, byly by to vcelku konvenční rekordéry, jakých je na trhu celá řada. Takto však rozhodně stojí za bližší pohled, protože schopnost vybudování bezdrátové sítě peer-to-peer a užitečné funkce, které tato síť umožňuje, odlišují tyto rekordéry od mnoha jiných, jak se později ukáže, i praktičtějších nebo dokonce zvukově kvalitnějších. Na druhou stranu zůstalo Wi-Fi tak říkajíc na půli cesty právě pro nemožnost připojení do internetového prostředí.

Nelze tvrdit, že by využití Wi-Fi bylo úplnou novinkou. Stačí se podívat například na segment digitálních fotopřístrojů, kde je Wi-Fi v mnoha konkrétních modelech běžně implementováno. U zvukových zařízení tomu tak dlouho nebylo a nástup této technologie lze zaznamenat poměrně nedávno. Nabízí se otázka, jaké výhody Wi-Fi pro zvukové rekordéry a jejich uživatele přináší. A zde se již dostáváme na pole praktické zvukařiny. Pokud totiž uvážíme, že majiteli a uživateli podobných zvukových rekordérů jsou povětšinou sami výkonní hudebníci (interpreti, sbormistři, dirigenti apod.), a že používají záznamová zařízení během své produkce k zachycení vlastního výkonu, nutně dojdeme k závěru, že stěžejním problémem je obsluha přístroje během produkce. Má-li být zvukový záznam nejen čistě dokumentární, ale i do jisté míry esteticky působivý, což je v době sdílení a publikování čehokoli velmi důležité, je pro zdařilou nahrávku rozhodující příhodné umístění mikrofónů. A jsou-li mikrofony pevnou součástí rekordéru, pak tedy i celého přístroje. V tomto případě je vzdálená správa pomocí sítě Wi-Fi peer-to-peer elegantním řešením. Uživatel není nucen odbíhat od svého notového pultu, zvláště má-li možnost navíc přes své externí zařízení (smartphone, tablet) zaznamenávaný signál i monitorovat. Jak jsem si ověřil dotazy u několika známých z hudební oblasti, je vzdálená správa rekordéru velmi vítanou funkcí. Vzdálenou správu využijí i žurnalisté třeba pro ovládání rekordéru umístěného někde v blízkosti

řečníka na tiskových konferencích. Také možnost bezdrátového přenosu dat do smartphonu nebo tabletů je užitečná. Škoda jen, že vybudovaná místní síť je pouze dvoustranná. Nelze tedy, jak jsem se sám původně domníval, přenášet natočené zvukové soubory například přímo z místa reportáže na redakční servery. Tuto nesmělou výtku uvádím ovšem s vědomím příslušnosti obou rekordérů do určité cenové kategorie. Před časem jsem v tomto časopise recenzoval dokonale rekordér renomované firmy NAGRA, který touto schopností disponuje. Ale to jsme opravdu někde jinde. Tento odstavec tedy můžeme uzavřít konstatováním, že Wi-Fi a funkce lokální sítě jsou vítanou a užitečnou novinkou v oblasti audiotechniky.

PO VYBALENÍ Z KRABICE

Oba rekordéry, menší DR-22WL i větší DR-44WL jsou konstrukčně řešeny víceméně konvenčně a jejich vybavení i vnější vzhled tomu odpovídá.

DR-22WL představuje zcela jednoduchý pohotovostní rekordér, který přes proklamované (velmi dobré) elektroakustické parametry bude mít u uživatelů ponejvíce funkci diktafonu, nebo korektněji řečeno zvukového záznamníku, kdy hlavním kritériem praktičností je možnost okamžitého zahájení záznamu bez nutnosti jakéhokoli nastavování. Tomu odpovídá i maximální jednoduchost vnějšího provedení. DR-22WL je celoplastový, včetně těles mikrofónů (v obvyklém uspořádání XY). Plast se na dotek a pohmat jeví jako dosti tenký, na místě je i obava z poškrábání. Rozmístění displeje a ovládacích prvků je vcelku konvenční, zaujme umístění regulátoru vstupní citlivosti na spodní základně přístroje.

Že jde o regulátor softwarový, neboli enkodér, poznáme podle absence krajních dorazů. Konstrukce DR-22WL však napovídá, že tento regulátor se v praxi moc nevyužije. Zajímavým prvkem je totiž otočný volič funkčních režimů, umožňující přepínání rekordéru do nastavení nejhodnějších pro daný úkol (easy, rozhovor, nástroj, hlasité zvuky, eventuálně manuální provoz). V čem spočívají změny v nastavení, není zcela zřejmé ani z firemní literatury, domnívám se, že půjde o kombinaci citlivosti, ekvalizace a konstant limiteru. Otočný volič připomíná podobný ovladač u fotoaparátů, také jeho funkčnost je obdobná. Společným jmenovatelem je v obou případech jednoduchost. Konektorová výbava DR-22WL je velmi skromná - kombinovaný regulovaný linkový / sluchátkový výstup, vstup pro nesymetrický externí mikrofón a USB terminál pro přenos dat a napájení z počítače. Síťový zdroj se nedodává.

Větší a dokonalejší DR-44WL se tváří profesionálněji, vypadá odolněji, ale při bližším pohledu je zřejmé, že i jeho konstituce je dosti křehká. Plášť tvoří kombinace plastu a tenkého kovového plechu, již první ohledání bohužel prozradí, že kov a plasty nelicují a na některých místech jsou škvíry dosti zřetelné. To by se u výrobku majícím profesionální ambice stávat nemělo. Profesionální vzhled podporují užitečné chrániče mikrofonů a regulátoru citlivosti i kvalitní XLR Combo vstupní konektory pro externí zdroje signálu. Vestavěné mikrofony jsou opět v neměnném uspořádání XY, tentokrát s kovovými těly a podle vizuálního zkoumání i s odlišnou mikrofonní vložkou, otočný regulátor vstupní je také enkodér (stáletoč). To u přístroje vyšší kategorie nebudí zcela důvěru, ze zkušenosti známe výrobky TASCAM, kde i při zcela staženém regulátoru zkrasoval vstupní zesilovač. Výrobce v prospektu hrdě sděluje, že u tohoto typu je regulace vstupní citlivosti již před AD převodníkem. To však na problému nic nemění. Také u tohoto modelu je rozložení displeje, konektorů a ovládacích prvků zcela koncenní, přibývají jen prosvětlená tlačítka volby záznamu do jednotlivých stop, protože DR-44WL je čtyřstopý rekordér s pokročilými možnostmi, o nichž ještě bude řeč. Externí napájení je také přes konektor USB, dodává se

však síťový adaptér s možností výměny vidlice (Evropa - Amerika).

Základní i pokročilé nastavení obou přístrojů probíhá pomocí přehledného menu. Pomocí menu se bohužel ovládají u DR-44WL i mixážní funkce, což je velmi těžkopádné.

UŽITEČNOSTI - ZBYTEČNOSTI

Obsah tohoto odstavce z podstaty musí být tendenční. Záleží totiž na názoru každého uživatele a na jeho zkušenostech z provozu. Pro mě, jakožto dlouholetého uživatele nejrůznějších přenosných rekordérů všech kategorií včetně nejvyšších, jsou oba Tascamy zbytečností naplněny v hojně míře. Přece jen - přenosný rekordér by měl sloužit pouze pro spolehlivé zaznamenání zvukových signálů na místě. Vše ostatní by mělo být věcí postprodukce. Nejdražší profesionální rekordéry jsou přesně takto koncipovány. Přestože oba Tascamy jsou zacíleny na jiný okruh uživatelů, je implementace umělého dozvuku pouze marketingovou záležitostí. Z hlediska praxe je to funkce zcela zbytečná, navíc pro vážnější použití je tento dozvuk velmi kompromisní. Stejně tak se jeví i mixážní funkce u DR-44WL. Jejich ovládání je totiž natolik komplikované, že je v praxi prakticky nepoužitelné. Zato možnost vícestopého záznamu lze pokládat za funkci velmi přínosnou, protože umožňuje i neprofesionálům práci s prostorovou složkou záznamu, popř. vrstvení hudebních nápadů nebo selektivnější zaznamenání více účastníků zvukové reportáže.

účastníků zvukové reportáže.

V základní výbavě DR-44WL najdeme ještě další užitečnosti: ochranný obal, protivětrnou ochranu mikrofonního systému a držák přístroje se závitkem.

Mezi zbytečností v neposlední řadě patří v obou případech dodávaný tištěný manuál (Owner's Manual), který k porozumění vlastnostem a obsluze přístroje nijak nepřispívá, neboť je velmi kusý. Podrobnější manuál (Reference Manual) ze stránek výrobce je dostatečně podrobný i jasný a jeho prostudování lze jen doporučit.

ZVUKOVÉ VLASTNOSTI

Subjektivní zhodnocení zvukových vlastností obou modelů nepřineslo překvapení, výsledky jsou jasně předvídatelné. U menšího DR-22WL nepřijemně překvapil subjektivně vnímaný vyšší šum, způsobený však nejspíš automatickými obvody. Mikrofonní vložky jsou v obou případech patrně optimalizovány pro provoz XY, dávají s ohledem na tento systém dostatečně široký obraz a dobré podání prostoru. Oba modely umožňují natáčet vzorkovacím kmitočtem až 96 kHz. U většího přístroje je to opodstatněné (např. záznam zvukových atmosfér v oblasti filmového zvuku),

u menšího zcela zbytečné, už vzhledem k velké náročnosti na kapacitu záznamového média, jímž jsou u obou rekordérů SD karty.

DATOVÉ FUNKCE

Užitečnost implementace Wi-Fi byla už zmíněna. Jak dálkové ovládání a zpětná vazba i možnost bezdrátového přenosu dat se jeví i přes omezení jako velmi přínosné. Diplomatically by se dalo říci, že bude-li vybudovaná místní síť dostatečně stabilní, budou datové funkce zjednodušovat obsluhu. Co se však bude dít v konferenčním sále plném bezdrátové technologie, si netroufám odhadnout. Zocelen mnoha infarktovými situacemi při nátáčení bych dálkové zapnutí záznamu při koncertě, na kterém záleží, asi nepoužil. Ale jsem od přírody pesimista... Mimochodem, přenos dat do počítače nebo tabletu je samozřejmě u obou modelů možný i pomocí USB kabelu. Pokud tedy odvážlivci využijí vzdálenou správu rekordérů, mají na smartphonech nebo tabletech k dispozici jednoduchou dotykovou aplikaci, zhruba kopírující čelní panely rekordérů. Pomocí této aplikace lze intuitivně přístroje ovládat, nastavovat i administrovat zaznamenané zvukové soubory.

ZÁVĚR

Přenosné rekordéry TASCAM DR-22WL a DR-44WL jsou vítaným obohacením trhu. Možnost využití místní sítě Wi-Fi pro vzdálenou správu a transfer dat je v oboru audiotechniky relativní novinkou a jak jsem se pokusil ukázat, jde o usnadnění obsluhy, vedoucí k lepším celkovým výsledkům, tedy k lepším nahrávkám. To je pro uživatele, na něž tyto dva rekordéry cílí, podstatné. Je však evidentní, že rozdíl mezi zvukovým záznamem a nahrávkou, která má i jistý estetický rozměr, je především v rukou a myslí toho, kdo s technikou pracuje.

Aleš Dvořák

